

Nº 32.

Pirmdeena 9. August

1865.

Gekschsemnes sinnas.

No Rihgas. Schinni pawassarā, tad ta smagga behdu-sinna atskanneja, ka muhsu wissuschehliga Keisera augstais un no wisseem lohti mihtohts Krohnamantineeks Leelfirsts Besarewitsch Nikolaus Aleksandrovitsch Rizzà bij nomirris un wissi ustizigee walsts pawalstneeli flummigi pahr to schehlojabs, tad tas zaur saweem ralsteem wisseem muhsu laffitajeem labbi pasibstams, zitt'reisejais Dundangas skohlmeisters Ernst Dünsberg sarakstija labbi pagaru gaudu-dseesmu pahr Krohnamantineeka mirechanu un to us ta augsta mirrona behrehm peesuhtija Keisera namma ministeram, kas to augstam Keiseram pasneedjis. Augstais Keisers schehligi to peenehmis un schahda gaudu-dseesma winnam til labbi patikuse, kasawa namma ministeram usdewis, E. Dünsbergam schahdu pateizibas-grahmatu atrasticht: „Pehterburgā, 15tā Juni 1865. Man notifka ta laime, to Juhs pee mannis rakstitai grahmatoi peeliktu gaudu-dseesmu us Keiseriskas Augstibas, ta Leelfirsta Krohnamantineeka mirechanu, latviskā woslodā, Keiseriskai Majestetei (Keiseram pascham) lihds ar vahrtolkofchanu peenest un nodoht. Wissu-augstais Keisers Pats parahdija to Keiserisku laipnibu, scho peenestu dseesmu wissuschehligi peenemdamis un Pats tanni atrajdams, ta Juhs sawu ustizzigu pawalstneeka prahtu un sīrsnigu schehlum par scho Keisera nammam notikuschu behdigu likteni ar til kohscheem wahrdeem isteiluschi, to wehl ar ihpaschu jenischchanu apluhkoja. Turflaht Keiseriska Majestete, Keisers pats man usdewa, Winna Wissaugstaku labprahligu pateizibu Jums sinnamu darriht. Kad nu mannim irr tas gohds, scho Wissu-augstako pa-

wehleschanu isdarriht, tad Juhs luhsu, pretti nemt scho mannu teilschanu, ka Juhs ihpaschi zeeniju. Keisera namma ministeris grahfs Adlerberg.“

No Māddaleenes drāndses, Widsemme. Taurup muishas walste, kā Deewam schehl dauds zittas weetās, laudihm bijis tas negants eeraddums, svehtdeenas naftis frohgōs nodihwoht, tur ihpaschi jaunekleem bijuse ta skohla, dserfchanu, pahrgalvibu un lihderibū cemahzitees. Lautini schahdas dīshwes pohtu atsūna un 28tā Febr. p. g. Taurupes fainneeki wissi weenprahligi nospreeda, ka neweenam no winau laudihm svehtdeenas walfards ne-effoht brihw ilgaki frohgā palikt, ka lihds pulksten 10. Ko wehlaki tur atrohd, tam walsts skohlai par labbu jamafka strahpe pirmā reisā 30 kap. f., oħtrā reisā 60 kap. un treschā reisā 1 rub. 20 kap.; kas ar schahm masahm strahpehm netaujahs sawaldiht, to wehl zeetaki strahpeschoht. Behrneem, kas wehl naw mahzibā bijuschi, pwissam naw brihw bes saweem wezzakeem frohgā eet. Schi notaisschana wehlak tai 29tā Merz wisseem deenestneeleem pee pagasta teesas pašluddinata un apstiprinata un pehztahs jaturrabs tāpat fainneeleem kā deenestneeleem.

— Kaut jel schi labba preeskchisħme dauds augus nestu!

No Pehterburgas. Augstais Kungs un Keisers taggad meera laikos nospreidis dauds farrapulkus pamafinaht un atlaist. Scho isdarroht til-schoht us mahzibm atlaisti a) no gwardu kahjineeleem tee, kas 12 gaddus un ilgak deenejuschi; b) no gwardu un armiju jahtneeleem (lam kaukasijas armijas naw peeskaititas) tohs, kas 14 gaddus un ilgak deenejuschi; c) no lelgabbalu farra-pusseem

(pee ja atkal Kaukasus, Orenburgas un Riba-Sibirijs pulki naw peeslaititi) wissi, kas wissmasai nela 13 gaddus deenejuschi; d) no kahjineeku regimentehm un gehgeru bataljonem wissas divisiones (kur atkal daschi pulki naw peeslaititi), wissus tahdus, kas 11 un wairak gaddus deenejuschi un zittas weetas ar' tahdus, kas 10 gaddus deenejuschi.

No Pehterburgas. Pehterburgā 1864tā gaddā Pehterburgā iskalti pussimperiati par 19½ milliooneem rubli, dukati par 569,570 rubleem, ūkla ūdraba nauda no ūlikata ūdraba par 6,143,250 rubt. un ūdraba rubli, pussrubli un kwartas par 148,000 rubleem; bes ta wehl kappara nauda par 1,667,536 rubleem.

No Pohlti semmes. 19tā Juli, pulfst. 7 walkarā Sidlez pilsfehtā iszehlees ugguns-grehts, kas 24 stundas no weetas plohsjees un pilsfehtas leelato daska novohstijis. Kā jau wissur zittur, tā arri tē runna, ka ugguni faunt zilwelki peesluskchi, jo jau kahdas deenas agrak effoht daudsinahts, ka pilsfehta buhschoht nodegt un arri tas atrasts, ka ugguns-sprizzehm pumpi bijuschi ar luppateem peshahsti.

Taggad us waldischanas pawehleschauu saldatu pulki staiga pa wisseem aprinkeem un fakerr zeet wissus, kas bes pasfcham un kas rahdahs ne-ustizzami buht. Tāpat arri pilsfehtas un zeemōs eedfishwotaji paschi drohschibas waktis zehluschi, kas wissu zauri melle un ihpaschi pa naktihm zessineekus apturr. Neisneekem, sinnams, zaur to noteek dascha aiskaweschana; bet tas newarr zittadi buht, jo tik us tahdu wihsit ween isdohdahs tohs ugguns-peelizzejus sawaldiht un schinni laikā teem irr isdeweess neween leelu pulku tahdu wasanku fatwert, bet arri dauds ugguns-grehtus slahpeht, pirms tee iszehluschees, jo dauds weetas dedsinamas leetas usgahjuschi mahjas, tubhu pa schibdu sinagogahm un ihpaschi pee lubbu jumteem, to wehl paschā laikā warreja atnemt. Stahsta, ka tāt nafti no 3tā us 4ta Augusti Lovidā diwus ahrsemneekus falehruschi, kas bes kahda darbat ur usturrejuschees un winni papihrōs usgahjuschi sianas pahr ihpaschu ugguns-peelizzeju barru. Us rohbeschahm fargi nokerroht dauds jaunus zilwelkus, kas gribboht isbehgt, lai tohs nenodohd rekruschos. Schee teek atpalkat suhtiti un tad wallā palaisti.

No Warschawas. Kad taggad Pohlti semmē jo deenas jo wairak atkal wiss gruntejabs meera pehdas, tad arri waldischaua no sawas pusses eedfishwotajeem arween wairak ūwabbadibas nowehle. Pa nemeera laiku un lihds ūhim trakterus, kanditeru weesu istabas, tehjas- un kassejas mahjas tik lihds pulfst. 9 walkarōs bij brihw wallā turreht, bet taggad jau welehts lihds pulfst. 11; tikkai brandwihna schenkes tāpat pulfst. 9 ja-aisslehd. Dautschu mahjam brihw wallā palikt lihds pulfst. 2 no rihta un tahdas reisneeku weetas, kur ūweschineeki peenahk, wart pa wissu nafti wallā turreht. — Kad

Pohlti semmē ūchowaffar tik dauds ugguns-grehts iszehluschees wissas mallās, tad Warschawā polizeja zeeti peekhdinajuse wisseem mahju ūaimineekem, tāt lai tee mahjas traufus turroht pilnus ar uhdeni, tāt buhtu pee ūklas, tad nelaime iszettahs. Un warroht gan polizejas gahdachanai pateiktees, tāt zaur to Warschawā retti ween kur kahds ugguns-grehts gaddijees, tad turkslaht wissur zittur tāt leelu pohstu dārrijis.

No Bessarabijas rāksta, ka Bulgaru kolonjai no Komratas lihds ūubeju effoht uskriftuschi ūffen, kas no Moldawas tur eenahkuschi un aplahjuschi ūlavas un druvias. Wissi laudis, kas tik ween ūpehj ūhku un kahju zelt, pa wissahm deenahm strahdajuschi tohs isnihdeht. 30 deenas jau bij strahdajuschi, tad wehl nekahda galla nebija, jo tee riheji ūlkaini arween no jauna ūenahja ūlaht no Moldawas.

Ahrsemmes finnas.

No Schleswig-Olsteines. Pruhſchu un Ēhstreiku waldischanas wehl ne tāt naw ūkkuschas weenā prahītā, jo Ēhstreiku keisers naw ūkhaks no pirmejas notaifschanas nohst. Tad nu beidsoht atkal nospreeduschi, wehl kahdu laiku—salka ūschus mehnēschus — palikt tāpat tāt ūhds ūhim un abbi koh-pā pahr tāhm ūemmehm waldirht; warroht buht, tāt pa to laiku ūseejchoht labbu padohmu, tāt galla tilt. Ūnnams, ka Schleswig-Olsteineescheem ūscheem ar to ne kahds ūbbums naw.

No Stockholmas, 28tā Juli tā rāksta: Leelīsts Konstantins, zittreisejs Pohlti-semmes pahrwalbitajs un Leelīsts Aleksejs patlabban tē atbraukuschi ar 27 brunnoteem ūggeem. Winni diwas deenas tē ūlitschoht fehrst pee muhsu ūhnina.

No Londones. Pahr atlantijas telegrafu ne kahdas ūkaidras ūnnas wehl ne-effoht; tik to ūajuht, ka ūchi ūreja atkal ne buhschoht ūdeweuehs. Meisteri ūpreesch, ka ta ūirve kahdas 1230 engl. juhdes gan labbi effoht nogremdet — tāt to mannijuschi no tāhm ūhmehm, kas ūhds tam ūahlusches, — bet tad ūlakam kahda ūkaidiga ūeeta ūirve ūpaschā effoht bijuse nn kas tad, tad gaddijees ūhwicki ūwillt, ūlakam ūavissam pahrtruhkuse. To wissu gan itt ūkaidri ūabbuschoht ūnnah, tad kahds no ūteem ūwadditajeem ūggeem ūahluschoht atpalkat. Ka us juhru ne kahdas ūehtas ne effoht bijusches, to winni jau ūabbujuschi ūnnah no ūitteem ūggeem, kas no Amerikas ūahluschi. Ūzenn ūte ūnnahneeki pahr ūch ūlegrafu ūapulzejuschees ūohpā un ūpreeschneeks ūteem ūtahstijis, ka ūinsch to ūchagadda ūhlinu jau turroht par ūasudduschi, bet ūttā gaddas gan ūdohschotes ūbbaki; — tad atkal to ūschu ūdarbu ūsnemschoht. Ar ūch ūpadohmu wissi bijuschi meera un, ja ūchinni gaddā ūtas ūdarbs ūecham ūbushchoht pohsta, tad jau ne-ātstahschotes ūis, bet ūttā gaddā ūtakal ūsnemschoht no jauna.

No Turkussemes. Turku waldischana nesenn us sawahm Assias semmehm, us Kosan Dahg, aissuhija karra-wihrus, sawaldbit to Kurdu tautu, kas eesahkuse dumpotees. Taggadejas sianas no ternenes stahsta, fa Turkeem tur neklahjotees wis tik labbi. Kurdi ne-essoht wis baijigi laudis un Turki te drihs fajuttischoht, fa ne-essoht wis Montenegroeschu semme, fur to masaku Montenegroeschu pulku tee ar sawu leelu spehlu warreja nospeest. Kurdi effoht fazehlusches fahjäs lahdji simts tubkstoschi apbrunnoti wihri un winnu pulks paleekohi arween leelaks. Beduihni to dsirvedami, arr nepalikuschoht wis ka flinki un pahr wissu to, Kurdeem effoht tahdas flespenas weetas falnu starpas, fur tee labbi warroht turretees. Pa tam Turkeem zelschs effoht aissahsta us Alessandrettes, Antiochias un Aleppo pilssehtahm, nedrohchiba leela, andele apstahjusehs un pahrtiksa palikkuse brihnum dahrga. Bosnija arr' fwechti kuhdijati zeemu eedshwotajus fatrazzinajuschi, fa fazehlusches dumpi un Montenegroeschu arr' fahkohi susteetees.

No Moldawas semmehm raksta, fa Wallakias walsts pilssehtä Bulearestä jau effoht iszehrees dumpis; karra-wihreem waijadsejis zeltees fahjäs un tee diwas stundas no weetas pa eelahm fahwusches. Dumpineeki rahuji plinderejuschi.

No Konstantinopoles raksta, fa kohlera-fhrga tur wiss aplahrt itt bahrgi plohsotees un effoht nifnala, nela ta zittas reisäs bijuse. Wissi darbi un andele palikkuschi meerä un ir teefas palikkuschas kflussu. Dokteri wissi effoht pilna darbä un apteekti jauru nakti valda, — fa agrak ne mas tur nebijis eeraddums. Kur laudis lihds schim pahr dauds kohpa dshwojuschi, tur tee taggad labbak iseijoht no ehlahm un dshwojoh teltis; wissi teekohi darrichts, ko ween dokteri mahza un no fa warr dohmaht, fa tas derrehs fehrgu aissargaht. — Arri wezzä Juhyu-semme jeb Sibria fehrga effoht fahjäs; to paichu dsird arri no Italias un Spanias, fa ir tur fehrga jau rahujiuschi.

No Amerikas. Presidents Dschonjohns gan hii zerreichis, fa kauchu dußmas us wehrgu-walstneeku presidenti Dahwi ar laiku norimschoht un tadehk wiisch to prozessi ar winnu bij nolizzis us ruddeni, bet schinni zerribä wiisch dilti wihlees. Laudis ne fa zittadi pahr winnu negribboht apmeerinatees, fa fab tam nahwes-fohdu buhfschoht nospreest. Jo nahloht kaijumä dauds wehrgu-walstneeku nedarbi, kas Seemelneekus jo wairak eekaitina un fo tee newarroht bes fohda pamest. Pee wissa ta presidents Dahwi fa augstakais pawehletais tas wairak-wainigais. Leelaka waina fa, fa wehrgu-walstneeku tohs karra-wangneekus, fo no Seemelneekem sawangojuschi, dilti effoht mohzijuschi. Karra zeetumneekus tee neschehligi mehrdejuschi, ta, fa lam wehl stipraka dshwiba bijuse, isdehdejuschi ta, fa tik fauli un ahda ween palikkuse; zitti bijuschi pilni augenu un

bruhzu, lam nela hda kohpschana un ahrsteschana ne-essoht wehleita, zitti palikkuschi ahrprahtha. Teefa, kas to wissu taggad ismetlejuse, liffuse nobildeht zittus tahdus zeetumneekus, kas pirmat bijuschi jauni stipri wihri, bet taggad issfatottees ta, fa bailes tohs redseht; zittä weeta zeetumneeku us masa platscha fa blaktes kohpa bijuschi faspeesti, fur til sehta bijusi bes junta, ta, fa karsta faule winneem us galwu spihdijuse, fur ne til dauds pahrtikas naw dabbiujuschi, fa fungs warretu pahrtiklt un zaur to tee meesigi un garrisgi pohsta gahjuschi. 15,000 Seemelneeku sawangoti karra-wihri tur tai weenä pafchä weeta effoht aprakti. Drudsis un bads teem gallu darrjis. Zeetumös, fur karstums un aufstums gan newarrejisis peetilt klah, zeetumneeki ta bijuschi kohpa feespeesti, fa newarrijuschi dwachu willst. Kad kahds pee lohga peegahjis, gribbedamis prischi gaisu baudiht, tad walts, kas ahrpuffe stahwejuse, to tublin noschahwuse. Tublu pee pascha ta namma, fur Dahvis dshwojis, bijis zeetums pilns ar Seemelneeku karra-wihreem, kas kladri badda nomirrufuschi. Kad winnu draugi Seemelneeku gubernijas to sinnahd dabbuja, tee winneem aissuhija pilnas lastes pahrtikas. Schahs fastes wehrgu-walstneekti ta nolikka, fa zeetumneeki pa fawem lohgeem tahs warreja redseht, bet wangneefem nelo no tahm nedewa. Teem te sawu pilnibu redsoht bij janomirst badda. — Kad kahds Seemelneeku wehrgu walstneeku naggöös tizzis, tad pirmais darbs bijis, fa tee winnam wissu nolaupijuschi, ir to wissmasalo neeku un paschas drehbes. Tad plikku tillai kreislos laiduschi gulleht us kailas gribdas. Tur kad aufstülaikä zitti zaur kustefchanu newarredami faslditees peepeschi pee semmes krittuschi un nomirrufuschi un t. pr. Seemelneeki labprah gribboht deen' widdneefem taggad winnu pohsta truhkumä libdseht un draudsibu turreht, bet winnu dumpja waddoneem, fas til besdeewigi darrjischi ar winnu brahleem, teem nela newarroht peedoht. Tee leelakee noseedseji pee ta effoht tas flesplawu presidents Dahvis un winna leelais generalis Lih. Taggad Seemelneeku dauds mahies raudoht ne pehz teem karrä-krittuscheem, bet pehz fawem badda-nahwë mirrufuscheem dehleem. Tad wehl Seemelneeki dilti sohbus greesch us kahda zeetuma usrauga, fur weenä gadda 40,000 zeetumneeki nomohziti; tam arr wehl neeshoht wis peedohts un tas effoht Waschintonä karrä-teefas rohkas. — Schis wella rihs effoht wahzeets no dsummuma, wahrdä Wirkis no Westfahles un teiz, fa karratas was preefsch ta wehl buhru gohda-nahwe bijuse.

Wehl no Amerikas. Kentuki walsts wehl nepeederroht pee tahm gubernijahm, lam Linkolna pasluddinashana wehrgu brihwibu nosazzijuse un tadeht tur schim brihscham wehrgu buhfschana wehl spehka, samehr us to ihpascha pawehleschana tils dohka. Generalam Palmeram, kas tur tas sinnahneeks pahr karra-pulseem, schahda buhfschana nepa-

tibl un tadeht tas isdohmajis zittadi scho buhschanu nihzinah ar to, ka wehrgus aissuhta no turrenes prohjam. Winsch kare-a-wihru teesahm usdewis, lat fatram Neegeram, kas no turrenes gribb aiseet, isdohd passi, ar fo tas, pahr rohbeschu pahrgahjis, tublin paleek par brihwu zilweku. Schai pafluddinashanai ustizzedami tee Kama behrni fata-sijuschees pulkeem no Kentuki walsts aiseet; ta farkana jubra, kas tur winaus schkiri no winau spaiditajeem, irr ta Ohio uppe. No 1ma Mai jau lahdi 60,000 Neegeri pahr scho uppi pahrgahjuschi. Gan daschi dsmiltungi wehl gribboht ar warru sawus wehrgus aisturreht, bet kare-teesas teem eijoht palihga wehrgu-kehdes faraustiht. Wisseem dselsuzettu-waddoneem un dampfuggu kapteineem pawehlehts katu zilweku, baltu woi melnu, kas zettu-naudu aismalka, lihdsi nemt.

No Indijas. Englaedescheem ne-eijoht wislahgā ar Buhtaneescheem. Englaedeschi effoht pa-wissam flittas weetas nomettuschees, fur tahs semmes drudschi teem leelu vohstu darroht un Buhtaneeschi nemas wehl nedohmajohht us meera-derreschanu. — Indijas kohpmanneem Bombai pilsechtā flitti eijoht: teem nupat bijis leelais pelnas laiks ar kohlwisslu, bet nu arr ahtri tas frihtoht atpakkat un teem bankrotte effoht klaht. Winni tizzedami, ka Amerikaneeschi karfchs wehl ilgi plohsischotees, effoht pagahjuschi gaddā 600,000 bakkus kohlwillas juhtijuschi us Englandi par dahrgu mafsu; bet kad nu pa to laiku dahrgais tirgus krittis, tad teem leela skahde un dauds jasaude.

No Japanas raksta, ka tur arr' fataisotees eekschiks nemeers kahjās zeltees. Tas firsts Satsuma gan ar keiseru bij saderrejis meeru, bet tas nepastahweja ilgi; jo kad keisers tam un Tschoschkin firstam pawehleja, Eiropescheem atlihdsinah tohs 3 millionus slahdes, kas teem padarrita pee kaufchahns Simonosaki ohstā, tad schee firsti leedsabs to darriht un nu abbi beedrojahs kohpā, keiseram turretees pretti. Keisers jau sumtstuhkstochus kare-wihrus fasauzis pahrgalwigohs pahrmahziht, bet schee nelo nebihstotees; likufchi sawōs fabričos leelgabbalus leet un pulveri taisht un rihkojotees us ilgu kareu. Tad wehl isfuhlijuschi 'gudrus vihrus us Eiropas semimehm, tē noskattitees Eiropeschi kare-skunsti un pehzak mahjās scho gudribu leetā list. Naudas, ka ar laiku se kāpat dumposees, ka taggad jau ilgus gaddus kibnā darra tee Taipinneeki.

Pahr laimi, fo semneeks bandijis.

Pulkstens fitta septimi ais tumshas pohdinu krahnes, leetus lehnahm lāhsinaja gar to nosvihdušchu lohdsinu; wehjsch gaudodams pabrihsham uspuhte un debbeschi tumshchi pahrvilkuschees sawu zettu gahje. Gulta gulleja wezs tehws aismidjis, kas no usskatta israudsjahs us mirschanu; winaa kahjgallī sehdeja winaa wezzakais dehls Jahnis, rohkas par bihheli

salizzees, flussi un behdigi katu elpas wilshchanu wehrā līsdams. Tumschi degdama lampa atspihdeja no lohga lihds benkam, us furra pee krahss jaunkais dehls Kahrlis rohkas usmettees, dīslās dohmās snaude. Winsch israudsjahs masahl par sawu tehwu behdajoht, ne kā tas puhdeta suns, kas lihdsahs gultai sehdeja, drihs sawu fungu, drihs atkal to gulloschu ar sawahm spohdrāhm azzihm uslukodams, itt kā buhtu prassijis: „woi zerriba pagallam, woi buhs winaam no schejeenes ja=eet prohjam?“

Wehl nebij tee pehdigi pulstena fitteeni noskanejuschi eefsch tahs flussas ehlas, kad jau zits gars eefsch Kahrla parahdijahs. Winsch lehze augschā no benka un ar rohku mattus glausdams prassija: woi tu effi dsirdejis, Jahn? pulstens septini? „Effi kluuu, winsch gutt!“ — bij ta ohtra atbilda, kas ne kuosteht nelusteja, jo winaa azzis gulleja us tehwa bahleem waigeem. — „Es nu warru eet“, ruhja Kahrlis „pahri pee Dubihm faimneeka, schodeen us Waslakhi tur teek lobsehts un es esmu aismalsajis lihds spehleht.“

„Tew nebuhs eet!“ fazzija Jahnis behdigi. — „Woi tu man to leegsi?“ pee ka winsch ar rohku par saweem melneem matteem plausdams piki pehz sawas jakkas kahre. „Tew nebuhs eet“ fazzija Jahnis stiprasi „tehws mirst!“ „Ar to tu manni schodeen wissu deenu aisturri eefsch ta twaikaina kambara. Wezzis irr fūlssts, winaam wehl irr laiks un jaunibai irr sawas lustes!“ Ar teem wahrbeem ap-wilke Kahrlis sawu jakkū un kahre jau pehz durrikum, kad tumšcha balsi kā no kappa atskanneja, winaa pee wahrda fauzoht. Satruhzes atgreesehs Kahrlis un schauschalas pahnehme winaa kaulus, kad ta patti balsi tablak flanneja: „Man naw wairs laika, mans laiks pagallam! paleez schē un klaus!“ Jahnis kahre to stihwu aufstu rohku sawa tehwa un affaras birre pahr winaa jaunibas waigeem.

„Jahn, tu effi labs dehls, es pateizu tew taggad. Tu ne effi ne kad furenjis, kaut arr par gruhu darbu mellu maiji un tehwa newesselibu tik baudijis: Deewslai tew par to atmalka, kad tu weenreis tik tahlu effi, kā es taggad! — Kahli nahz schurp un klaus, kai pehz manas aismigshanas nemeers nezeltohs juhsu starpā! tapebz dohd man rohku un usklaus. Nauda, Kahel, ta nedarra nelo zilwekam labba. Zilwekam buhs mihloht darbu, ruhpigam buht par sawu tihrumu un lohpeem — bet nauda winaa dīshwi maita, tizzi to man! Ar pulka naudas besdarba tu effi nabbags, jo nauda naw ustizzama, winaa aisskreem pirms to nomanna, bet darbs pastahw un usturr zilweku un wairak nebuhs darba-zilwekam kahroht.“ — „Jums tāk bij dauds wairak!“ tā Kahrlis fazzija starpā, jo tahs pirmas bailes bij eefsch winaa sudusshas. — „Man bij gan wairak,“ fazzija wezzibts ar driebbedamu balsi, „bet tapebz kā tas bij bes darba dabbuhts, neneffa tas nelahdus auglus. Muhsu faimneebi gahje ar preeku un

labbi us preefschu muhsu pirmos gaddos, mehs bijam agri un wehli eefsch darrischanaahm; lai gan ar mohkahn nahza, tok deesgan warreja ar preeku miham Deewam pateift par Winna fwehtibu. Te rafku kahdu deenu to wezzu ahbeli laukâ, ko juhs par behneem buhdami redsejat. Ta neneffa nekahdus auglus, bet tik aisehma gaismu preefsch lohga. Bet appaesch ta zelma atraddu poehdu pilnu wezzu daderu un zittas naudas, ko gan muhsu wezz-tehws tai septia gaddu larrâ laikam bij eerazzis, jo tas pagalms irr jau simts gaddus preefsch muhsu mahjas. Es nu pawairoju muhsu dsihwi un paslehpnu to dabbatu laimi. Bet darbs neweizahs wairs ta no rohkas kâ papreeschu, es dohmaju: ko raiseees wehl taggad? tu effi baggahts. Jo wairak es gribbeju darriht, jo masahk padarriju, nekas wairs neschikhrahs. Ko dohmaju pazelt, tas kritta apkahrt, arri nekas manni wairs ne eepreezinaja. Ta faruhdsis parwaddisu deenu pakkat deenas, un jums bij libds wiss tas japaness; mannai kreetnai seewai wehl wairak! Winna paehrzeete wissu pazeetigi, libds kamehrt saldi aismigga — un winnas pehdigs wahrdos bij: „Tehws, ak faut mehs nabbagi buhtum palikuschi!“ Pehz nahze neaugligi gaddi, dahrgi laiki un karsch! — wissa buhchana kritta parahdos: mahja pagallam un no naudas nekas wairs pahri, kâ tik tas poehds, ar sawu selta wehrtibu.“ Winsch raijija ar teem wahreem weenu masu masku wallâ, ko winsch ar schaohri kallâ pee few bij turrejis, un nehma ar tribzedamu rohku papihri eetihtu naudu. Scho es esmu usglabbajis kâ fwehtibu libds schai stundai, lai juhs sawu mantibu glujschi neapnitu. Jo libds kâ es sawas azzis flehgchu, nahks Dubihm fainneeks un dsibis juhs ahrâ no mahjas, fur wairs neweens almins mums neeederr. Schè jums buhs nohtes kapeiks, ko es usglabbajis un flehpis wissas sawas nohtes; — diwidejmits gabalu irr te eelschâ, tohs dallait te preefsch mannahm azzithm.“ Winsch fneedsa Jahn am to rulliti, fas bailigi to pretti nehme. „Tu buhzi to dalliht, wai dsirdei Jahn? es gribbu redseht, ka tas masums, ko preefsch jums usglabbajis, teek taisnigi isdallights!“

Jahnis darrija kâ tam bij wehlehts, nehme pateizigi sawus desmits duktatus un dewe tohs zittus atpakkat. Wezzis pagreezes kehra pehz Kahrka rohkas un speeda to pahrejo ar pehdigu spehku winna rohka un teize: „Das irr wiss, ko jums tas baggahts fainneeks warr atstaht, tas irr winna wiss. Laupait kâ winsch to irr taupijs, bruhkeja preefsch waijadisbas, un nemirstait pehz naudas, semneela baggatiba irr darbs. Amen.“ — Klusji salikke wezzais sawas rohkas, Jahnis raudaja gauschi, tas puhdels libda smilkstedom appaesch beka. Kahrklis likka abbas rohkas preefsch azzithm, lai tehwa nahwes mohkas nerestetu, bet winsch faneuhkabs, kad dsirdeja pullsteni astoni fittoht, un Jahnis pallusji teize: „Winsch irr pahwarrejis.“ To dsirdejis ee-

bahse Kahrklis sawu mantibu keschâ un mettahs pa durrihm laukâ.

Jahnis speeda weegli sawa tehwa azzis zeet, un raudaja ruhltas affaras. Baur to masu noswihdu schu lohdsinu, fur ta lampa stahweja, raudsijahs weena daista meitas feija no affarahm paherpluhdu, nenogreedsdama sawas azzis no ta uitizzama dehla, kas winnu sawas fahpès nemannijs. Ahrâ issfrehjis Kahrklis dewahs kâ weefuls tai jaufai dwehselitei garam un neredita, kad schi libdszeetigi sawas rohzin nas salikke, klußibâ libds ar Jahnissuhdse: „Als mihtais Deewos, fwehti to labbu dehlu, un newedd Kahrli eelsch kahrdinaschanas!“ Pehz winna aissgabje nemanna un paslehphehs sawâ kambari eelsch luhgchanaahm.

Wezzais bij paglabbahts un tahs pirmahs behdas bij Kahrklis sudduschas. Jahnis apraudaja sawu tehwu klußibâ un nesuhdsejabs neko. Kad Dubihm fainneels arr wissu appaesch sehgeles likke, tad winneem wairak neatlikke, ka til ta masa gannu buhdina pakkat tahs leelahs mahjas, ar nobru no divi simts ohlekschu un weens gabbals tihruma no simtu pehdu. Schi bij wissa mantiba, ko tas baggahts fainneels bij atstahjis faweeem diweem dehleem.

Kad nu wiss bij pahrgahjis un tee abbi atradahs nabbadini un flistaki neka algadschi, tik us to masu naudas atlifki, fazzija kahdu deenu Kahrklis us Jahn:

„Ko tu dohma, Jahn, ko nu esahlfim?“

„Es strahdaschu.“

„Kur?“

„Us muhsu dsimts semmes.“

„Us tihruma, kas leels deesgan pahra siwenu usturreht?“

„Irr tak paschu ihpaschums, buhs tak kas usturram.“

„Kur tu dsihwoft?“

„Ta gannu buhdâ?“

„Ta sunnu buhdâ, fur neweena ruhte wessala, nei weens almins pastahwigs?“

„Tak irr paschu; kad arr zauri lihtu, to wissu warreht. Tur wehl irr gar feenu kirschu un pluhmu kohli, ko tehws pats stahdijis un labbu sorti eepohtejis, un winna gallâ irr wehl bijschu kurwji un strohpi un daschs, ko mahte wehl par peeminku atstahjusi; — tur wehl irr kas isdarrams!“

„Tu effi narrs, Jahn, tew jamirst baddâ, kad scheit gribbi palift, jeb par falpu — kâ gan tas tew smelkehs leelam fainneela dehlam?“ —

„Pirms es baddu zeeschu un laisfoju,“ fazzija Jahnis, „pelnu sawu maijsi pee kahda par algabdsi jeb palihgu, bet scho buhdu es neatstahschu.“

„Kad tew sapraschana irr,“ fazzija Kahrklis, „warri taggad laimigs tikt. Grahjis melle few jaunu gehgeri (isbrauzamu fullaini) un tu warri pee winna labba weetâ tikt; tas wezzais irr us lotteriju winnejis tukstohsch rubutus un irr taggad wihrs no usflatta un slawas, wairs nepaseek deenesta, bet gribb melleht few kahdu grunts weetu pirk.“

„Tà tà?“ fazzija Jahnis ar aufstu firdi. Kahrlis lihda tuhlak un ar deggofchahm azzihm gahje ar sawu wassodu tuhlak: „Wunsch irr weenu lohpi nehmis no ta nahkama wilzeena, un gribb, lai mehs ar wianu lohpä turrehtu us to leelo winnestibu?“

„Ar lo tad?“ prassija Jahnis.

„Ar to wezza krahjumu, ta preefch tam irr laimiga, jo preefch dsihwes ussahlfchanas tas irr par majs un preefch mirschanas par daud.“

„Bruhleit preefch waijadisbas, taupait là es to esmu tanpisis, tas irr mans pehdigais“ — tà fazzija tehws! Deewos lai tev peedohd, ja tawas dohmas pateesiba buhtu!“

„Nu, tu negribbi lihds turreht?“

„Ne!“

„Tad es turreschu weens pats, tu dumimiki!“

„Nedarri to!“ luhdse Jahnis. „Atminni tehwa pehdigus wahrdus: „Darbs irr semneeka baggatibu!“ Neapgrekojees pee ta aifgahjuscha.“

„Las gan wianam taggad lo lihdsatu, kad es tohs pahra duslatus nehfatu aplahrt eelsch feschas lihds kappam, tà là winsch!“ tà Kahrlis runnaja starpä! „Ilgi usglabbata nauda ness laimi; es proh-weschu bes darba, paturri tu sawu baggatibu un to sunau-buhdu klah, es schlinkoju to dassibu, las man tur peederr, tev.“ Swilpedams un zeppuri mehtadams aifgahje Kahrlis, lai nedfirdetu brahla faulfschanu — us Dubihm trakteeri.

Behdigis galwu nokahris aifgahje Jahnis us sawu atwehlehtu „sunau buhdu,“ kas gan arr labbaka nebij, bet tak negaisa pasphahrne, jo wianai bij weena istaba un ihpafchis kehks, tur klah wehl lohpu kuhls, furra gan jau ilgi atpalkat tik schurkas un stenelli bij tee mahjineek. Bet tol bij grunts un stahws tur, un tas stipris jauneklis neapnikle zaur sawu rohlu darbu uskohpt kas wehl bij slits un preefch wehja un leetus zettus aissargaht.

Bij pagahjuschaas jau pahri neddetas. Jahnis zirta, ehweleja, rafka sawu tihrumu, stahdiya un sehja, gahja pee nahburgeem petna un nepawaddija ne-weenu stundu brihwä. Kahrlis bij mas redsams, tas llejaja aplahrt ar grabfa wezzu gehgeri, — un tà gahje wiss flusfu. — Kad kahdu deenu walkara Jahnis no Dubihm fainneeka tihruma pahrnahze, kur winsch bij par algadsi strahdajis, tad Kahrlis ar filtu galwu no schenka us wianu dewahs. Winaa azzis spihgutkoja, winsch lehre preezigs feschä un teize: „Wei tu redsi Jahn, là tu effi dumfch un es gudris? Sché tev!“ Winsch iswille pilnu faju duftatu. „Winnejis, wiss irr winnehts!“ tà winsch gawileja preezigs; „diwi sunts duftatu par to wezza masumu. Winwahrt wianam appalsch semmes par usglabbajumu!“

Jahnis stahweja là stabs. „Us lotteri?“ tà winsch beidsoht jautaja.

„Kà tad, lotteri! Tu jau negribbeji lihds spehleht, bet taggad tu gan buhtu lihds turrejis?“

„Ne, tu tik sinn Deewos!“

„Marrs tik tu effi!“ smehja Kahrlis. „Tu sinni, fa es esmu staidris sehns, tadeht tev arri neais-mirstu,“ un sneedsa wianam pilnu faju ar dul-kateein.

Jahnis atkahpahs un teiza: „Deeweenu grashu no tahdas naudas, so tu zaur nepaklauffschahu prett tehwa pawehlu effi winnejis! Paturri pats un effi prahtings, pirz un isdohd preefch waijadisbas, strahda un eetaisees kur us grunti, warbuht, fa tev wehl ware laimetees dsthwe.“

„Kas man jadarra, to jau pats labbaki sinnu,“ atteiza Kahrlis lepni un gahja us schenki atpalkat. Ohtra rihta winsch bij aifgahjes bes fahdas atfweis-zinachanas. Tik us Dubihm fainneeka meitas Regines wiash effoht teizis, fa buh schoht eet atpalkat us pilsehtu, few wairak naudas luhloht un tad buh schoht pehz smuklahm meitahm prezzeht. Bet Regine effoht aifgreesusees un là ar affini pahrleeta bijusi.

Bija reis jauka waffara. Augligaks nebij wehl neweens gads eetrahpijies là schis. Las anglu stahds ap Jahnas buhdu bij jauki nosedeejis un stahweja ar sawahm dahwanahm neisteizama fpehla; wianatihrum, so bij ar fweedreem usrazzis, sohlija sunts-fahrtigus auglus. Jumts bij islahpihls, lohgs un duewis stipri fataisiti, smukti taifita fehta bij ap wianam durrihm. Gan wissu usfattoht wianam firds libgsmojahs eelsch wianam, kad wiss sawä pilnibä stahweja un daschi angli jau pußgattami, wianam sohlija drihs gardu lummoju fneeght, bet to tufschu kuhli usfattoht winsch nopushtahs ar tahm doh-mahm, fa winsch bes lohpa newarroht buht. Bet là pee tam tilt?

Kahdu deenu, kad winsch bij us darbu ifgahjis un faule farsti speede, winsch pakritte peekussis ap-palch koplás leepas us sahli, gribbedams kahdu brihtinu atpuhstee. Diflli dohmas eegrinuscham wianam azzis paschu laiku fleshdahs, kad wianam us-trauzeja negaidama schnahlfchanu un krahlfchanu, pee là arri labs duhreens fahndis wianam rinki apsweede. Tik lo Jahnis galwu pazehle, pahrfrehje tam silts twaiks pahr gihmi un diwas plattas azzis raudfijahs wianam azzis; nobihjees winsch uslehze no semmes, bet apfattijees pasinne to baltu gohwi, las jau ilgi wianam firdi gulleja un lehna gohws bij. Bet schodeen ta bij sawu dabbu zittahdi pahrwehr-tusi, fitta ar kahjahm prett semmi, asti swinkodama gruhda ar deggunu Jahnam, itt là gribbetu wianam no tahs weetas prohjam dabbuht. Tè us reis gohws farahwahs un dewahs là traffa prohjam. Jahnis no pratta, la laikam kahda nelaime to lohpini draude, tamehrt aifween tuval dsirdama schnahlfchanu un ruhlfchanu wianam speede patwehru mesleht. Bes ka-weschanas winsch kahpe ta leepa, pee furras winsch bij, kad paschu laiku dewahs kahds aisschauts mescha fullis us to weetu, kur Jahnis bij gullejis; gree-

sahs ap to lohku riaki un ar breefmigu spehku semmes us augschu sveedams plohsjahs, kamehr assinis un puttärs schnahldams pee semmes nosritte. Jahnis lehze tschallli no lohka semme, pakere zirri un nositta to breefmigu svehru. Kad nu winsch bij apmeerinaejes, tad atsinna, ka ta gohws winna dshwibu bij isglahbusi, jo zif drihs winnam gutloht tas breefmigs svehrs buhtu warrejis winna pahrspcht. Taggad winsch Lehre to pee lajhahm un eewilke meschä; tad steidsahs pee grahsa meschfarga, to notikumu usrahdiht, jo winsch nomannija, ka tas svehrs laikam no turrenes bij isspruzzis, jo winna rohbeschas bij lohpä.

Pehz kad winsch atnahza, gahje tuhliht pee nahburga Kehlera ar teem wahrdem:

„Meister Brenner, tew jahrdohd man ta balta gohws.“

„Manna balta gohws? woi tu negudris? fursch tad pahrdohd gruhsneju lohpu un wehl weenam tahdam, kam ne grafcha naudas?“

„Wai tu schoribt newaideji“ sazija Jahnis, „ta tew naudas trubkums? Sché“ — winsch iswilke to makk, ko winsch aisween pee few nehsaja — „Sché tew wissa manna baggatiba! man wairak naw, bet tai gohwei buhs mannai buht.“ Kehlera gan drihs neustizzeja sawahm azzihm, jo tee dullati spihdeja winna sirdi; winsch skaitija smeedams wairak reises to naudu un tad pehdigi sazija: „Lai tad paleek ta balta Libse tew, ja tis tu apfohlees wissu gaddu zauri satru peektdeen man wehl par brihwu strahdaht.“

„Wihrs un wahrd!“ fauze Jahnis, „to es tew fohlohs ar preku.“

Tä tilke Jahnis pee baltahs gohws, furra winna labba lohpschanä ta smukka no wissa ta atgabbala bij; winnam bij diwi mahjas bedri: tas puhdels un balta gohws un wehl wirsu peezi dahlder, ko tas meschafargs no grahsa atnessa par pateizibas malku, ka winsch to kuili bij nosittis, kas warrejis wehl kahdu slahdi tai atgabbala darriht. Nu fahka jau salsoht tai sliftä funktu buhdinä un fat ta gohws metta diwus baltus tellischus, kurreem neweena spalwa tumscha nebij — kas tad bij lalmigaks, ne ka Jahnis? Pateesi, Kahrlis nepreezajahs par sawu leelu winnestibu tä ka Jahnis par sawu masu gannibu. Tä attal pagahja fahds laiks kad kahdu deen' ta gohws ka trakka pahrfrehja mahjä no gannibas, spahrdijahs un krattijahs pa wisseem tschetreem stuhreem kuhli, itt ka buhtu pats launais tai us kalla tuppejis. Isbailes pahnehme Jahn, winsch steidsahs raudsicht, kas ai winna esfobt un par brihnumu redseja, ka pulks bischu bij usmettees us winnas. „Bittes!“ tä winsch gawileja, un ar pahra lehzeenu bij ar sawu kurwittu kahd, sannehme tahs bittes kurwi un pehz pahra stundu nessu sawu jauno faimi kohla, to kahnu apzeetinatu un tas mass raddijums laupija meddu no ta bag-

nahburga, Dubihna pulku dahrja, preefsch nabbaga Fahna jaunas kolonias. Tas auglu lohls gattawojahs un puschkoja ta grahsa galdu un wiss atgabbals runnaja no Fahna schigla tikuma un svehtibas. Kad winsch daschu deenu preezigs pa treppem lahpeleja auglus atprassidams no faveem kohkeem, tad nemannijsa wis, ka dauds reis pakkat winna par Dubihna fainneka dahrja sehtu ta patti daita dwehfelite noluhkojahs, kas lubgdama flatthahs, kad winsch ka pateesigs dehls fawa tehva azis raudadams aisspeede.

C. Sbrt.

Us preefschu webl.

Vadolhms semmes Kohpejeem.

Katr, kam fahds semmes stuhritis, darrihs labbi, ja winsch tohs flinstigus druwä-mehflus (Superphosphat) prohwehs us fawa lauka uskaisiht. Kursemes Jaunpils mahzitaja muischas druwä esmu jau pahri gaddu to mehslu wehrtibu eewehrojis. Schinni gaddä tai knappaka semme, kur dseltena smilts appakschä, to ihsti warr redseht. Mahzitaja muischas waggare pehrn ruddent tohs mehflus isfaidams, weenu puhs birsi atstahjis neapkaisitu. Tai puhs birse, kur naw tee mehslu uskaisiti, neus-augs ta fehsla un wissaplahrt us tahm desmit puhra weetahm, kur statta suhdi ne mas ne bija usgahsti, bet par 50 rub. tee Superphosphat, tur warr drohshi rehkinah, ka no puhra weetas 5—6 puhti rudsu istuls. Laula muischas barona lunga von Drachenfels druwä to arri schinni gaddä esmu no jauna wehrä lizzis. Tur kur statta suhdi usgahsti, us puhra weetu puhs maiss uskaisihts par $2\frac{1}{2}$ rub. un tur tahdi warreni ruds, meln un melni ar gareahm wahrpahm, ka ne kad wehl labbakus ne esmu redsejis, pawissam zittadi ka blakkam, kur tee Superphosphat naw uskaisiti. Wezzigi wihi, kas tis lehti jaunahm leetahm netizz un kas saziju fchi: „Kas no tahda neeka schnihpäina uskaisichanas warr labs isnahkt?!“ — taggad zittadi runna.

Mihtais laffitajs, raugi pastegtees wehl schinni gaddä 1 maius no scheem flinstigeem mehleem, kas 5 rub. malka, par prohwi pee P. van Dyl lunga, Rihga, Sinder-eela № 10, Sehla mahjä no pirkit un kur masak statta suhdu effi usgahsis, tohs uskaisiht. Pamett arri fahdas weetas pahri birses neuskaisijs, tad warres pats manniht to starpibu no weeneem un ohtreem rudsseem un dohd arri awises nahkojchä gaddä sinnu, ka tew ar to prohwechanu irr isdeweess.

Jaunpils kalna-fkohla, C. Schepstv,
ta 10. Juhti 1865. Jaunpils flohlmeisters.

Johku stahstursh.

Kahdam drohdam un ustizzigam farrä-lungam farrä weena seelgabba lu lohde farrä-zeppuri (Helm) no galwas norahwa. Winsch nehma to attal no semmes augschä, uslikka galwa un smeedamees sazija: „Kad nu attal lohde nahfs, tad ta laitam raus zeppuri ar wissu galwu nohst.“ St.—nn.

